

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏ

ԸՆԹԱՑԻԿ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ՊԵՏԱԿԱՆ
ԲՅՈՒՋԵԻՑ ՀԱՏԿԱՑՎԱԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ,
ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ
ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Հաշվեքննության հիմքը

Հաշվեքննիչ պալատի 2018 թվականի հունիսի 25-ի թիվ 4/13, սեպտեմբերի 27-ի թիվ 10/02 որոշումները:

Հաշվեքննության առարկան

Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործում, բյուջետային մուտքերի ապահովում և պետական սեփականության կառավարում:

Հաշվեքննության օբյեկտը

ՀՀ բնապահպանության նախարարություն:

Հաշվեքննությամբ ընդգրկված ժամանակահատվածը

2017 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2018 թվականի սեպտեմբերի 30-ը:

Հաշվեքննության կատարման ժամկետը

2017 թվականի հուլիսի 6-ից մինչև 2018 թվականի մարտի 29-ը:

Հաշվեքննության մեթոդաբանությունը

Իրականացվել է ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննություն: Կիրառվել են հարցում, արտաքին հաստատում, վերլուծական ընթացակարգ, վերահաշվարկ և վերակատարում ընթացակարգերը:

I. ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԾԻՔ

Մենք հաշվեքննության ենք ենթարկել ՀՀ բնապահպանության նախարարության կողմից պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման, պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման, ինչպես նաև բյուջետային մուտքերի ապահովման գործընթացները՝ 2017 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2018 թվականի սեպտեմբերի 30-ը ընկած ժամանակահատվածում:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը

Նախարարության ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար՝ բյուջետային դասակարգումների և դրանց կիրառման ցուցումների համաձայն, ինչպես նաև Նախարարության ֆինանսատնտեսական գործունեությունը իրավական ակտերին, քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված այլ գործարքներով սահմանված չափանիշներին և պահանջներին համապատասխան իրականացնելու համար: Նախարարության ղեկավարությունը պատասխանատու է նաև այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի համար, որը իր կարծիքով, թույլ կտա պատրաստել սխալների կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ:

Հաշվեքննողի պատասխանատվությունը

Հաշվեքննողների պատասխանատվությունն է անցկացված հաշվեքննության արդյունքում արտահայտել կարծիք ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Հաշվեքննությունն անցկացվում է «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան: Հաշվեքննության ընթացքում անհրաժեշտ է հետևել վարքագծի սկզբունքների պահանջներին, և հաշվեքննությունը պլանավորել ու իրականացնել այնպես, որպեսզի ձեռք բերվի ողջամիտ երաշխիք՝ ֆինանսական հաշվետվությունները էական խեղաթյուրումներից և անհամապատասխանություններից զերծ լինելու վերաբերյալ:

Հաշվեքննության ընթացքում կատարվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված տեղեկատվության վերաբերյալ հաշվեքննության ապացույցի ձեռքբերում: Հաշվեքննության ընթացակարգերի ընտրությունը կախված է հաշվեքննողի դատողությունից, ներառյալ՝ խարդախության կամ սխալի կամ անհամապատասխանության հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման և ֆինանսատնտեսական գործունեության մեջ էական անհամապատասխանությունների ռիսկերի գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննությունների իրականացման շրջանակներում ձեռք ենք բերել բավարար աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքի հիմնավորման համար:

Ոչ լիարժեք եզրահանգման հիմքեր

1.1. ՀՀ բնապահպանության նախարարության համակարգում գործող կառույցների 135 աշխատակից միևնույն ժամկետահատվածում վերոնշյալ կառույցներից բացի աշխատել են նաև այլ վայրերում, որոնցից 31-ը իրենց աշխատանքը համատեղել են այլ պետական կամ համայնքային կառույցներում աշխատանքի հետ, իսկ 104-ն էլ մասնավոր կառույցներում իսկ 80

անձանց անձնագրային տվյալները նույնականացվել են և ստացվել է տեղեկատվություն, որ վերոնշյալ կառույցներում տվյալ աշխատակիցները գրանցված չեն:

1.2. 2017-2018թթ. բնապահպանական և առողջապահական նպատակներով հատկացվելիք սուբվենցիաներից 100,857.3 հազ. դրամը նախատեսվել է «Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական հարկի նպատակային օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքով և բնապահպանական ծրագրերով չնախատեսված միջոցառումների իրականացման համար՝ այդ թվում բազմաբնակարան շենքերի տանիքների ներկապատում, ասֆալտապատում, շուկայի կառուցում, փողոցների հենապատերի և ճեմուղիների վերանորոգում:

1.3. 2017թ.-ին պետական բյուջեով հաստատված ՊՏԱԾ-Հ դրամաշնորհային ծրագրով նախատեսված 34 գործողություններից չի կատարվել 21-ը՝ ընդհանուր 958,000 եվրո, իսկ 2018թ.-ին թվով 28 գործողություններից՝ 19-ը՝ 1,011,000 եվրո գումարով:

Նույն ծրագրով.

1.4. «Տնային տնտեսությունների էներգետիկ ապահովության վերաբերյալ» անհատական ծրագրի ծրջանակներում ընդգրված տնային տնտեսությունների ընտրության վերաբերյալ չեն ներկայացվել հիմնավոր փաստաթղթեր /տվյալ տնային տնտեսությունների նախնական չափագրումները, նախնական տեսքը փաստող փաստաթղթեր կամ նկարներ և այլն/:

1.5. Արագ մեկնարկի միջոցառումների ծրագրի շրջանակներում կնքված 10 պայմանագրերով /յուրաքանչյուրին կանխավճար է տրամադրվել 2,074,400 ՀՀ դրամ/, և դրանց կից համաձայնագրերով նախատեսված միջոցառումների կատարման ժամկետներն արդեն ավարտվել են, սակայն մինչև հաշվեքնության ժամանակաատվածի ավարտը չի ներկայացվել կատարված աշխատանքների վերաբերյալ տեղեկատվություն ինչպես նաև ծախսը հաստատող որևէ փաստաթուղթ:

1.6. «Զանգեզուր Կենսոլորտային Համալիր» ՊՈԱԿ-ի (և ՀՀ ԲՆ ենթակայությամբ գործող ևս երկու կազմակերպությունների) համար վարչական շենքի ձեռքբերման ծրագրի վերաբերյալ համար առաջարկված 6 շինություններից նախնական ընտրության գործընթացը իրականացվել է առանց փաստաթղթավորման և նախնական ընտրանքի որևէ ընթացակարգ չի գործել:

1.7. Հայանտառ ՊՈԱԿ-ի նվիրաբերության պայմանագրով նախատեսված անտառտնտեսական սարքավորումների ցանկում ներառված տրակտորի և փայտածուխի արտադրամասի փոխարեն, 23.03.2018թ. գրության համաձայն, ձեռք է բերվել 25,700 հազ. դրամ արժողությամբ, վերջին սերնդի /2018թ./ և բարձր դասի Toyota LC Prado 4.0L business + /6G/ ամենագնաց:

1.8. Սարքավորումների ձեռքբերում միջոցառման շրջանակներում 28.06.2018թ-ին Հայանտառ ՊՈԱԿ-ի կողմից 11,600 հազ. դրամի պայմանագիր է կնքվել Գ.Գ.Գ. Ա/Ձ-ի հետ, ըստ որի վառելափայտ ճղելու սարքավորման և չորանոցի մատակարարման վերջնաժամկետ է ընդունվել 30.08.2018թ-ը: 01.10.2018թ. դրությամբ սարքավորումների հանձնում-ընդունում և վճարում դեռևս չի իրականացվել:

1.9. ՀՀ-ում գործող շուրջ 178 ձկնաբուծարաններից ընտրանքային կարգով 28-ում կատարված դիտարկման արդյունքում պարզվել է, որ ընդհանուր առմամբ 104.5մլն. մ3-ի փոխարեն օգտագործվում է դրանից 88.4 մլն մ3-ով ավել ջուր: Արդյունքում չի վճարվել 325.4 մլն. դրամ բնօգտագործման վճար:

1.10. Համայնքների արոտավայրերի ջրարբիացման ծրագրով 187 համայնքներից ջրօգտագործման թույլտվություն ունեն միայն 73-ը (ընդհանուր առմամբ տարեկան 3.75 մ3):

1.11. Զրային օրենսգրքի 21.12.2015թ. փոփոխմամբ սահմանված երկրորդային ջրօգտագործման խթանման նորմերը չեն կիրառվում, ինչի արդյունքում միայն դիտարկված 28 ձկնաբուծարանների կողմից (մեծամասամբ Արարատյան դաշտավայրում գտնվող) օգտագործվող շուրջ 185 մլն մ3 ջուր Արաքս գետով դուրս է հոսում ՀՀ տարածքից:

1.12. Զրոգտագործման թույլտվության տրամադրման օրենքով սահմանված ժամկետը 50 օր է, ևս 15 օր տրամադրվում է փաստաթղթերի լրացման համար: Գործակալությունում առկա են 260 անավարտ հայտեր, այդ թվում դեռևս 2014թ. ընդունվածներ: Միայն թույլտվության ստացման 93 հայտերից 68-ի պարագայում ժամկետները խախտված են:

1.13. Զրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ջրային ռեսուրսների պետական կադաստրի վարումը իրականացվում է մասնակի և թերություններով:

1.14. ՀՀ կառավարության 2015թ.-ի թիվ 90-Ն, 2014թ.-ի թիվ 1524-Ն որոշումների համաձայն ԵՏՄ և երրորդ երկներ արտահանման և ներմուծման դեպքում անհրաժեշտ է լիցենզիա:

1.15. 2017-2018թթ-ին ՀՀ տարածքից արտահանել են շուրջ 245 տոննա ավելի շատ խեցգետին քան նրանց օրինական ձեռքբերումները տվյալ ժամանակահատվածում: Գործընթաց չի վերահսկվել Նախարարության կողմից, քանի որ արտահանման վրա վերահսկողության գործառույթ չունի:

1.16. 2017-2018թթ-ի ընթացքում «Աքվատիկ» ՍՊԸ-ին ՍԱՊԾ-ի կողմից տրամադրվել է 69,7 տոննա կենդանի խեցգետին արտահանելու հավաստագիր, մինչդեռ՝ ՊԵԿ-ից ստացված տեղեկատվության համաձայն նշված ժամանակահատվածում կազմակերպության արտահանումը կազմել է 80,8 տոննա: Արդյունքում կազմակերպությանը թույլատրվել է առանց համապատասխան հավաստագիր ստանալու ՀՀ-ից արտահանել շուրջ 11,1 տոննա կենդանի խեցգետին:

1.17. 2016թ.-ին առանց ստուգումներ և ուսումնասիրություններ կատարելու 4 կազմակերպությունների Նախարարության կողմից տրվել է համաձայնություն՝ դեռևս 2015թ.-ին որսված և չարտահանված կենդանի խեցգետինը 2017թ.-ի ընթացքում արտահանելու համար:

1.18. Կենդանական աշխարհի օբյեկտների օգտագործման պայմանագիր կնքած ընկերությունները որսված և պահեստավորված խեցգետնի մնացորդները պակասեցնում են միայն արտահանման դեպքում, հաշվի չի առնվում բնական կորուստները և տեղական շուկայում սպառումը:

1.19. 2017-2018թթ-ի ընթացքում ՀՀ-ից արտահանվել է 63,1 տոննա ապօրինի որսված խեցգետին: Բնապահպանական իրավախախտումների հետևանքով կենդանական աշխարհին պատճառված վնասի հատուցման չափը կազմում է 63,101.0 հազ. դրամ:

1.20. 2017-2018թթ-ի ընթացքում ընդամենը երկու կազմակերպությունների տրամադրել ներմուծման թույլտվություն՝ 3,4 տոննա ընդհանուր քաշով: ՊԵԿ-ից ստացված տեղեկատվության համաձայն թվով 21 կազմակերպությունների կողմից ներմուծվել է 45,5 տոննա խեցգետին: Ստացվում է, որ առանց լիցենզիայի և լիազոր մարմնի գիտության ՀՀ է ներմուծվել 42,1 տոննա ընդհանուր քաշով կենդանի խեցգետին:

1.21. Համաձայն ՍԱՊԾ-ի կողմից ստացված տեղեկատվության 2017-2018թթ-ին ՀՀ է ներմուծվել 28,3 տոննա խեցգետին, հետևաբար առանց ՍԱՊԾ հսկողության ՀՀ է ներմուծվել 17,2 տոննա խեցգետին:

1.22. Սևանա լճում խեցգետնի անխնա որսի հետևանքով 2018թ.-ին արդյունագործական որսի թույլտվության բնեղեն քանակը 2015թ.-ի համեմատ պակասել է շուրջ՝ 900 անգամ:

1.23. 2014-2016թթ ժամանակահատվածում Նախարարության կողմից Ինստիտուտին փոխանցված 22,652.0 հազ. դրամ գումարի դիմաց ստացված տեղեկատվությունը իր նպատակին չի ծառայել:

1.24. Հերիերի ջրամբարից թույլ է տրվել կատարել 100 տոննա խեցգետնի որս, ինչն էլ իր հերթին ավել է թույլատրելի որսաչափից շուրջ 54 տոննա:

1.25. Աղբյուրակի ջրամբարի համար կնքված 60 տոննա խեցգետնի որսի պայմանագիրը ոչ այլ ինչ է քան Սևանա լճից ապօրինի որսը քողարկող փաստաթուղթ:

1.26. «Արթարս» ՍՊԸ-ի կողմից Տեսչությանը ներկայացված խեցգետնի պաշարների օգտագործման հաշվետվությունից կարելի է եզրակացնել, որ որսվել է 5.95 տոննա ավելի քան ստացված որսի թույլտվությունը:

1.27. Նախարարությունը առանց պաշարների ուսումնասիրման և գնահատման թույլատրել է իրականացնել խեցգետնի որս:

1.28. Կազմակերպությունները 2017թ.-ին Նախարարության «Բնապահպանական նպատակային ֆոնդ» արտաբյուջետային հաշվին և որոշ դեպքերում «Սևան» ազգային պարկ» ՊՈԱԿ-ի բանկային հաշվին անհայտ նպատակով փոխանցել են գումար:

1.29. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձիք մատուտակի հավաքի և օգտագործման թույլտվություն լիազոր մարմնից չեն ստացել և պետական բյուջե բնօգտագործման վճարներ չի վճարվել:

1.30. Որոշ արտահանող կազմակերպություններ բնօգտագործման վճարներից խուսափելու նպատակով Նախարարություն են ներկայացրել տարբեր համայնքների ղեկավարներից ստացված տեղեկանքներ, ինչպես նաև հողի սեփականատերերից կատարված գնումների վերաբերյալ՝ պայմանագրեր, տեղեկանքներ, մատուտակի արմատների ձեռքբերման վերաբերյալ գնման ակտեր՝ որոնք կազմված են եղել խեղաթյուրված տվյալներով:

1.31. Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմինը բնապահպանական օրենսդրության պահանջների պահպանման ու կատարման նկատմամբ օրենքներով սահմանված կարգով վարչարարության և ստուգման իրավասություն ունեցող ստորաբաժանում է, սակայն Տեսչության կողմից որևէ ուսումնասիրություն չի կատարվել:

1.32. ՀՀ կառավարության 3 հունիսի 2010 թվականի «Պետական սեփականություն համարվող անտառների վարձավճարի նվազագույն չափը սահմանելու մասին N 668-Ն որոշման ուժի մեջ մտնելուց հետո վարձավճարները գանձվել են պայմանագրով սահմանված նախկին ցածր արժեքներով: Պայմանագրով վարձավճարների գումարի չափի և Կառավարության որոշմամբ սահմանված նվազագույն վարձավճարների գումարի տարբերությունը 2017-2018թթ.-ի համար կազմում է 571,400,000.0 ՀՀ դրամ:

1.33. Վարձակալության պայմանագրերով անտառային հողերի վարձավճարների գծով <<Հայանտառ>> ՊՈԱԿ-ին ունեցած ընդհանուր պարտքը 30.09.2018թ.-ի դրությամբ կազմում է՝ 133,636,500.3 ՀՀ դրամ, որից՝ 65,211,748.0 ՀՀ դրամը վարձավճարի պարտք, 68,424,752.0 ՀՀ դրամը տույժեր: Վարձավճարները չեն վճարվել նույնիսկ մի քանի տարի սակայն ՊՈԱԿ-ը չի դիմել դատարան վարձավճարի գումարի բռնագանձման և պայմանագրերը միակողմանի լուծելու պահանջով:

1.34. Անտառային հողերը հանքարդյունաբերության շահագործման և խողովակների անցկացման ինչպես նաև սերվիտուտների նպատակով վարձակալության տրամադրման ժամանակ գործել են տարբեր վարձավճարներ, վարձավճարների չափերի սահմանման մեթոդաբանություն և այլ պարզաբանումների վերաբերյալ հիմնավորումներ չեն ներկայացվել:

1.35. Զննման արդյունքում պարզվեց, որ 2 դեպքում պայմանագրերով վարձակալված հողատարածքները օգտագործվում են ոչ նպատակային, 4 դեպքում հողատարածքներում չեն իրականացվում պայմանագրով նախատեսված որևէ աշխատանքներ, իսկ 2 դեպքում պայմանագրերով նախատեսված աշխատանքների կատարումը չունի որևէ հիմնավորվածություն:

1.36. Ծիգ-ի աշխատակիցները /վճարովի հիմունքներով/ ներգրավված են այն ծրագրերի իրականացման գործընթացին որտեղ չկա դոնորի կողմից դրա պահանջը:

1.37. Հաստատված հաստիքացուցակում առկա է « Բյուջետային ծրագրերի իրականացման բաժին» թվով 4 հաստիք այն դեպքում, որ 2016թ.-ից Ծիգ-ի չի ունեցել բյուջետային ծրագրեր:

1.38. Հաստատված հաստիքացուցակում առկա թվով 3 վարորդի հաստիք այն դեպքում, որ 22.09.2017թ.-ից ԾԻԳ-ը ունի միայն մեկ ավտոմեքենա, որը հրամանով կցված է տնօրենին:

1.39. Գնումների պլանը, որն իր մեջ ներառում է ինչպես պետական, այնպես էլ արտաբյուջետային միջոցների հաշվին կատարվող գնումները, <<Գնումների մասին>> ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետի համաձայն հաստատվում է ՀՀ կառավարության որոշմամբ: Տարվա ընթացքում նոր հատկացվող միջոցների հաշվին կատարվելիք գնումներն պետք է ներառվեն արդեն իսկ հաստատված գնումների պլանում՝ փոփոխություններ կատարելու ձևով: ԾԻԳ-ի գնումների պլանը կազմված չէ վերոգրալ սկզբունքով: Յուրաքանչյուր անգամ նոր ծրագրերի իրականացման համար ֆինանսական միջոցներ հաստատվելուց հետո, կազմվել են առանձին գնումների պլաններ: Արդյունքում, գնումների մասին ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված գնման մրցակցային ձևերի փոխարեն կազմակերպվել են ոչ մրցակցային՝ մեկ անձին գնման գործընթացներ:

1.40. «Սևան» ազգային պարկ» ՊՈԱԿ-ում 2011թ.-ից մինչ օրս բացակայում է կառավարման նոր պլանը:

1.41. Ներդրումային բիզնես ծրագրերով գործերից 9 դեպքով նախատեսված չէ ներդրումային ծրագրերի ժամանակացույցը, 11 դեպքով ընդհանրապես չեն կատարվել ներդրումներ, և 3 դեպքով բացակայում են ներդրումային ծրագրերը:

1.42. Պայմանագրերի մեծ մասում ներդրումները նախատեսվում է իրականացնել պայմանագրի ժամկետի վերջում, սակայն վարձակալության պայմանագիրն երկարացվել է մինչև 2060թ-ը:

1.43. Ուսումնասիրված պայմանագրերից 26 վարձակալներ չեն կատարում պայմանագրով նախատեսված վարձավճարները, որոնց պարտքը առ 01.10.2018 կազմում է 127.814.8 հազ դրամ, որից 20.510.1 զուտ հաշվարկված տույժի գումարն է:

1.44. «Դիլիջան» ազգային պարկ» ՊՈԱԿ-ում կառուցապատման իրավունքով և հանգստի կազմակերպման նպատակով վարձակալությամբ տրված 61 հողատարածքներից 43-ում հստակ սահմանված են կառուցապատման և շինարարական աշխատանքների սկսման և ավարտման ժամկետները, պատասխանատվության չափը, բիզնես ծրագրերի դերը և կարևորությունը, որոնցից միայն 14 դեպքում են տարածքները մասնակի կամ ամբողջությամբ գործում որպես հանգստյան գոտի:

1.45. Դիլիջան ազգային պարկ ՊՈԱԿ-ի հետ կառուցապատման իրավունքի տրամադրման և վարձակալության պայմանագիր կնքած 51 սուբյեկտներից միայն 35-ի դեպքում են առկա անշարժ գույքի պետական կադաստրի սկզբնական գրանցման վկայականները, իսկ հանձման ընդունման ակտ տրամադրվել է միայն 14 դեպքերում:

1.46. Կառուցապատման իրավունքի փոխանցման նպատակով այլ սուբյեկտների հետ կնքված 28 պայմանագրերից միայն 6-ի դեպքում պետական կադաստրի գրանցման վկայականների փոփոխությունն առկա չէ:

1.47. Պայմանագրով նախատեսված է, որ կառուցապատման իրավունքի փոխանցման դեպքում վերջինս պետք է համաձայնեցվեր Դիլիջան ազգային պարկի տնօրինության հետ, այնինչ համաձայնությունն առկա է միայն մեկ դեպքում:

1.48. Տարեկան վճարվելիք վարձավճարների պարտքը առ 01.10.2018, կազմում է 92,018 հազ. դրամ, որից 58,702 հազ. դրամը զուտ հաշվարկված տույժի գումարն է:

1.49. «Արգելոցապարկային համալիր» ՊՈԱԿ-ը չունի ՀՀ կառավարության կողմից հաստատված տարածքների կառավարման պլան:

1.50. «Արգելոցապարկային համալիր» ՊՈԱԿ-ի համակարգում գործող 5 հիմնարկների կանոնադրությունները ՀՀ բնապահպանության նախարարի կողմից մինչև օրս հաստատված չէ:

1.51. ՊՈԱԿ-ի 4 տարածքների հողամասերի վարձակալության հանձնման գործընթացը իրականացվել է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջների անհամապատասխանություններով:

Ոչ լիարժեք եզրահանգում

Մեր կարծիքով, բացառությամբ «Ոչ լիարժեք եզրահանգման հիմք» պարագրաֆում նկարագրված հիմքերի հնարավոր ազդեցության՝ Նախարարության ֆինանսական հաշվետվությունը, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ է ներկայացնում Նախարարության ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները, ինչպես նաև Նախարարության ֆինանսատնտեսական գործունեությունը, բոլոր էական առումներով, համապատասխանում է իրավական ակտերին և քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված այլ գործարքներով սահմանված չափանիշներին և պահանջներին:

Աբրամ Բախչագուլյան՝
 ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի անդամ
 5 մարտի 2019 թվական
 ՀՀ հաշվեքննիչ պալատ,
 Բաղրամյան փող. 19, ք. Երևան, Հայաստան

II. ԱՆՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԽԵՂԱԹՅՈՒՐՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՐԱԴՈՒՄՆԵՐ

ՀՀ պետական բյուջեից բոլոր ֆինանսական ծրագրերով նախարարության ֆինանսավորումը կազմել է 2017թ.-ին՝ 3,954.8 մլն. դրամ, իսկ 2018թ.-ի 9 ամիսների կտրվածքով՝ 2,134.8 մլն. դրամ: Նախարարության կողմից հաշվեքննիչ պալատին ներկայացված «Հիմնարկի կատարած բյուջետային ծախսերի և բյուջետային պարտքերի մասին» ձև 2 հաշվետվության համաձայն՝ ընդհանուր ֆինանսական ծրագրերի կատարողականը ներկայացվում է աղյուսակ 1-ում:

Աղյուսակ 1 *հազ. դրամ*

Տարի	Տարեկգրի նախահաշվով	Տարեկան ճշտված նախահաշվով	Ֆինանսավորվել է	Դրամարկղային ծախս	Փաստացի ծախս
2017թ.	2,972,422.70	4,166,421.83	3,954,799.08	3,376,628.14	3,301,608.78
2018թ.-ի 9 ամիսներ	4,890,052.5	4,975,906.40	2,134,807.66	2,331,616.51	2,421,690.68

2017թ.-ին ՀՀ պետական բյուջեից նախարարության համար տարեկգրին հաստատված տարեկան նախահաշվով ֆինանսավորումը նախատեսված է եղել 2,972,422.7 հազ. դրամ, իսկ տարեկան ճշտված նախահաշվով՝ 4,166,421.83 հազ. դրամ, որի դիմաց ֆինանսավորվել է 3,954,799.08 հազ. դրամ, տարեկերջին դրամարկղային ծախսը կազմել է 3,376,628.14 հազ. դրամ: Տարեկգրին հաստատված տարեկան նախահաշվի և տարեկան ճշտված նախահաշվի տարբերությունը հիմնականում կապված է եղել ՀՀ կառավարության 2017թ. մարտի 2-ի N 221-Ն որոշմամբ՝ համաձայն որի ՊՏԱԾ-Հ դրամաշնորհային ծրագիրը՝ 1,166,577.1 հազ. դրամով, ներառվել է ՀՀ բյուջե:

2017թ.-ին տարեկան ճշտված նախահաշվի համեմատ 211,622.75 հազ. դրամ պակաս է ֆինանսավորվել: Մնացորդը կազմել է 578,170.94 հազ. դրամ, /ֆինանսավորում-դրամարկղային/, որից 12,534.46 հազ. դրամը փոխանցվել է ՀՀ պետական բյուջե, իսկ 565,636.49 հազ. դրամը՝ /994,450.40 EUR/ որպես դրամաշնորհային ծրագրի տարեկերջյան մնացորդ, չի զրոյացվում:

Գոյացած տնտեսումների պաճառների զննմամբ պարզվել է, որ մնացորդից 565,636.49 հազ. դրամն առաջացել է Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի /KFW/ կողմից տրամադրվող «Կովկասի պահպանվող տարածքների աջակցության ծրագիր-Հայաստան /Էկոտարածաշրջանային ծրագիր-Հայաստան, 3-րդ փուլ/» դրամաշնորհային ծրագրի ոչ ամբողջական կատարումից:

Տրանսպորտային նյութերի վերաբերյալ

Տրանսպորտային նյութերի ձեռք բերմանն ուղղված ծախսերի պլանավորումը պատշաճ կերպով չի իրականացվում

պահեստավորված 31,547 լիտր բենզինի արժեքը: 2017թ. տրանսպորտային նյութերի ձեռք բերման համար ՀՀ պետական բյուջեի տարեսկզբին հաստատված և ճշտված տարեկան նախահաշվով նախատեսվել է 34,258.4 հազ. դրամ, իսկ տարվա ընթացքում փաստացի ծախսվել է 30,699.3 հազ. դրամ, որի մեջ բենզինի մասնաբաժինը կազմել է համապատասխանաբար՝ 25,471.6 հազ. դրամ՝ 81,593 լիտրի դիմաց:

2017թ.-ին փաստացի 89,105 լիտր բենզինի ձեռք բերման պարագայում հաշվի չի առնվել տարեսկզբին պահեստավորված 31,547 լիտր բենզինի առկայությունը

մնացորդը տարեվերջին կազմել է 39,059 լիտր /11,968.5 հազ. դրամի/:

ՀՀ բնապահպանության նախարարության /2018թ.-ից հետո նախարարի աշխատակազմը միացվել է նախարարության աշխատակազմին/ և բնապահպանական և ընդերքի տեսչական մարմնի /2018թ.-ից հետո առանձնացել է նախարարության աշխատակազմից/ աշխատակազմերի ծրագրերով նախատեսված տրանսպորտային միջոցների /47 մեքենա/ տրանսպորտային նյութերի 2018թ. տարեսկզբի մնացորդը կազմել է 12,214.8 հազ. դրամ, որի մեջ 11,968.5 հազ. դրամը կազմել է պահեստավորված 39,059 լիտր բենզինի արժեքը: 2018թ. տրանսպորտային նյութերի ձեռք բերման համար ՀՀ պետական բյուջեի տարեսկզբին հաստատված տարեկան և ճշտված նախահաշիվներով նախատեսվել է 46,362 հազ. դրամ, իսկ տարվա 9 ամիսների ընթացքում փաստացի ծախսվել է 24,600.4 հազ. դրամ, որի մեջ բենզինի մասնաբաժինը կազմել է 23,403.9 հազ. դրամ՝ 60,030 լիտրի դիմաց:

2018թ.-ին արդեն պայմանագրերով ձեռք է բերվել 44,680 լիտր բենզին / նախորդ տարվա ձեռք բերվածից մոտ 2 անգամ պակաս/, իսկ ընթացիկ տարվա 9 ամիսների ընթացքում փաստացի օգտագործվել է 64,030 լիտր, մնացորդը կազմում է 19,709 լիտր, որը նախատեսված է օգտագործել 2018թ.-ի չորրորդ եռամսյակում:

ՀՀ բնապահպանության նախարարության համակարգում գործող կառույցների աշխատակիցների վերաբերյալ

135 աշխատակից միաժամակ աշխատել է նաև այլ վայրերում, որոնցից 31-ը՝ պետական կամ համայնքային կառույցներում

ՀՀ բնապահպանության նախարարությունից հարցման համաձայն ստացվել է համակարգում գործող «Սևան ազգային պարկ», «Դիլիջան ազգային պարկ», «Արգելոցապարկային համալիր» ՊՈԱԿ-ների, «Խոսրովի անտառ» պետական

արգելոցի, «Արփի լիճ» ազգային պարկի և «Անտառային պետական կոմիտեի» կողմից 2017-2018թթ. աշխատակիցների ցուցակը: ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտե /այսուհետ ՊԵԿ/ հարցում է կատարվել վերոնշյալ՝ կառույցների կողմից տրամադրված տվյալների հիման վրա, ընդհանուր առմամբ 2146 անձանց աշխատանքային շարժի վերաբերյալ: Ստացված տեղեկատվության ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ

- 135 աշխատակից միևնույն ժամակահատվածում վերոնշյալ կառույցներից բացի աշխատել են նաև այլ վայրերում, որոնցից 31-ը իրենց աշխատանքը համատեղել են այլ պետական կամ համայնքային կառույցներում աշխատանքի հետ, իսկ 104-ն էլ մասնավոր կառույցներում:
- 80 անձանց անձնագրային տվյալները նույնականացվել են և ՊԵԿ-ից ստացվել է տեղեկատվություն նշված ժամանակահատվածում նրանց աշխատանքային շարժի և աշխատավայրերի վերաբերյալ, որտեղ բացակայել են Նախարարության համակարգի կառույցներում վերջիններիս աշխատելու վերաբերյալ տվյալները:
- 354 անձանց վերաբերյալ ՊԵԿ-ում տվյալներ չեն հայտնաբերվել, անձնագրային տվյալների նույնականացման անհնարինության պատճառով:

Ուսումնասիրությունների արդյունքների հիման վրա կազմակերպությունների կողմից թվով 32 անձանց հետ լուծվել են աշխատանքային պայմանագրերը:

«Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական վճարների նպատակային օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն բնապահպանական ծրագրերի իրականացման համար ՀՀ համայնքներին սուբվենցիաների տրամադրման վերաբերյալ

Ուսումնասիրվել են «Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական հարկի նպատակային օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի, 3-րդ հոդվածի ա/ և բ/ կետերի պահանջներին համապատասխան բնապահպանական հարկից համայնքների վարչական և ֆոնդային բյուջեներ մուտքագրվող մասհանումները, որոնք, հանդիսանալով նպատակային միջոցներ, պետք է օգտագործվեն տվյալ համայնքների տարածքում բացառապես բնապահպանական ծրագրերի իրականացման համար:

Հատկացված 350,935.2 հազ. դրամից 100,857.3 հազ. դրամն ուղղվել է ոչ նպատակային խնդիրների լուծմանը:

Արդյունքում պարզվել է, որ 2017-2018թթ. վերը նշված նպատակներով հատկացված 350,935.2 հազ. դրամից (2017թ.-ին՝ 137,643.9 հազ. դրամ, 2018թ.-ին՝ 213,291.3 հազ. դրամ) 100,857.3 հազ. դրամը (2017թ.-ին՝ 52,410.3 հազ. դրամ, 2018թ.-ին՝

48,447.0 հազ. դրամ) նախատեսվել է «Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական հարկի նպատակային օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքով և բնապահպանական ծրագրերով չնախատեսված միջոցառումների իրականացման համար՝ այդ թվում բազմաբնակարան շենքերի տանիքների ներկապատում, ասֆալտապատում, շուկայի կառուցում, փողոցների հենապատերի և ճեմուղիների վերանորոգում, ինչը ոչ նպատակային է /Աղյուսակ 5/:

Աղյուսակ 5

Բնապահպանական ծրագրով իրականացվող միջոցառումներ		2017թ.		2018թ.
		Չափման միավոր	քանակ	Գումարը /հազ. դրամ/
Ընդամենը ՀՀ-ում, որից				137,643.9
Մարզ				213,291.3
Լոռի	ք. Ալավերդի			29,757.0
	որից բացառապես բնապահպանական ծրագիր չեն կարող համարվել			182,643.2
	Հենապատերի վերանորոգում			8,456.0
	Համայնքի փողոցների հենապատերի թափված քարերի և գլխաքարերի վերականգնում			9,647.0
	Համայնքի Երիտասարդական և Սանահին Սարահարթ թաղամասի Գայի փողոցների ճեմուղիների վերանորոգում			19,400.0

	Ալավերդի բնակավայրի բազմաբնակարան շենքերի տանիքների ներկայատույն				9,700.0
	Համայնքի Սայաթ-Նովա փողոցի նախկին զբոսայգու հարակից տարածքում շուկայի կառուցում				9,700.0
Լոռի	գ.Աքորի			24,903.2	
	որից բացառապես բնապահպանական ծրագիր չեն կարող համարվել				
	Համայնքի 2-րդ և 3-րդ փողոցների ասֆալտապատում	100մ ²	15.0	13,903.2	
Լոռի	գ.Հագվի			30,051.1	
	որից բացառապես բնապահպանական ծրագիր չեն կարող համարվել				
	Հագվու միջհամայնքային և գյուղամիջյան ճանապարհների ասֆալտապատում	100մ ²	43	30,051.1	
Բացառապես բնապահպանական ծրագրեր չհամարվող միջոցառումներին ուղղված ընդհանուր գումար				52,410.3	48,447.0

Աղյուսակից երևում է, որ իրականացվող միջոցառումներն ունեն քաղաքաշինական և ճանապարհաշինական նշանակություն:

ՀՀ բնապահպանության նախարարության գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի /KFW/ կողմից տրամադրվող «Կովկասի պահպանվող տարածքների աջակցության ծրագիր Հայաստան /Էկոտարածաշրջանային ծրագիր-Հայաստան, 3-րդ փուլ» (այսուհետ՝ ՊՏԱԾ-Հ) դրամաշնորհային ծրագրի վերաբերյալ

Հաշվեքննության ենթարկված պայմանագրերի մասով /տես այլ տեղեկատվություն բաժնի աղյուսակ 6-ի և 7-ի մզեցված տողերը/ չեն ներկայացվել կատարվելիք ծախսերի նախնական հաշվարկները /նախահաշիվները/, որոնք պետք է հիմք հանդիսանային պլանավորված գործողությունների գումարի չափը որոշելու հարցում:

Առանձին գործողությունների վերաբերյալ

1b 2.2 Ավտոմեքենաների ձեռք բերում 2018թ.

Թանկարժեք մեքենաների գնումը հիմնավոր չէ

Ծրագրի շրջանակներում իրականացվող միջոցառումները և դրանց նպատակը՝ Անհատական խորհրդատուից ստացված «Զանգեզուր կենսոլորտային համալիր ՊՈԱԿ-ի

շահագործման և պահպանման պլանի» հիման վրա նախաձեռնվել է մեքենաների գնումների գործընթացը, որի նպատակն է հսկողության տեխնիկապես բարելավումը:

Պայմանագրի արժեքը, կատարման և վճարման կարգը և ժամանակացույցը

Ապրանքի մատակարարման գնման պայմանագրի համարը	D-090718/2-29	D-200718/2-30	D-200718/2-31
Կնքման ամսաթիվ	09.07.2018	20.07.2018	20.07.2018
Վճարող	ՀՀ ԲՆ և ՊՏԱԾ-Հ ԾԻԳ	ՀՀ ԲՆ և ՊՏԱԾ-Հ ԾԻԳ	ՀՀ ԲՆ և ՊՏԱԾ-Հ ԾԻԳ
Մատակարարող	Կարկումավտո ՍՊԸ	Մուրան ՍՊԸ	Տոյոտա Երևան ՍՊԸ
Ստացող	ԶԿՀ ՊՈԱԿ	ԶԿՀ ՊՈԱԿ	ԶԿՀ ՊՈԱԿ
Պայմանագրի գինը, որից	28,000 հազ. դրամ	62,000 հազ. դրամ	27,290 հազ. դրամ
ՊՏԱԾ-Հ ծրագրի իրականացման 900000902917 հաշվեհամարից	23, 333.3 հազ. դրամ	51,666.7 հազ. դրամ	22,741.6 հազ. դրամ
ՊՏԱԾ-Հ ծրագրի իրականացման համար ԱԱՀ նախատեսված համաֆինանսավորում	4,666.7 հազ. դրամ	10,333.3 հազ. դրամ	4,548.4 հազ. դրամ
Ապրանքի անվանում /քանակ, գին/	ՈՒԱԶ-Պատրիոտ/3հատ, 21,600 հազ. դրամ/	Նիսսան Նավարա /4 հատ, 62,000 հազ. դրամ/	Տոյոտա-Հայլուքս/1հատ, 16,300 հազ. դրամ/
	ՈՒԱԶ-Հանթեր /1հատ, 6,400 հազ. դրամ/		Տոյոտա-Կորոլլա /1հատ, 10,990 հազ. դրամ/
Հանձնում-Ընդունում /քանակ, ամիս ամսաթիվ/ Վճարման ամսաթիվ	ՈՒԱԶ-Պատրիոտ /3հատ, 26.07.2018/ վճ.23.08.2018	Զի արվել	Տոյոտա-Հայլուքս/1հատ, 31.07.2018/ վճ.31.07. և 22.08.2018
	ՈՒԱԶ-Հանթեր /1հատ, 23.08.2018/վճ.14.09.20 18		Տոյոտա-Կորոլլա /1հատ 31.07.2018/վճ.31.07. և 22.08.2018
Գնման ժամանակացույց	2018թ 3 եռամսյակ	2018թ 4 եռամսյակ	2018թ 3 եռամսյակ
Վճարման ժամանակացույց	2018թ 3-4 եռամսյակ	2018թ դեկտեմբեր	2018թ 3-4 եռամսյակ

**2.2.4. Ներդրումներ համայնքներում, ըստ Անհատական Ծրագրի Առաջարկի
«Կենցաղային Էներգետիկ Ապահովության» Վառելափայտի վերաբերյալ
վերջանակացված ԱԱԾ ծրագրի հիման վրա 2017թ.**

Մրցույթի հաղթող է ճանաչվել պատուհան արտադրող «Արմ-Մար» ՍՊԸ-ն, որի հետ 2017թ. դեկտեմբերի 19-ին կնքվել է չորս պայմանագիր և 2018թ-ի ապրիլի 3-ին լրացուցիչ ևս մեկ պայմանագիր: Հաշվեքննության նկարագիրը ներկայացվում է Աղյուսակ 8-ում:

Աղյուսակ 8

«Արմ-Մար» ՍՊԸ-ի հետ կնքված պայմանագրերի հաշվեքնության համառոտ նկարագիր

N	Պայմանագրի առարկա		Գումար		Ընդամենը գումար /ոչ ավել քան/	Կատարված աշխատանքները ըստ արձանագրությունների		Մեկնաբանություն
	Գյուղի անվանումը Պայմանա գրի համար	տնային տն.-ի քանակը աշխատանք ների ծավալը քմ /ոչ ավել քան/	Դրամա շնորի	Համաֆի նան Սավո րում		տնային տն.-ներ, քմ	Գումար	
1	գ.Ծավ D-191217/2-24- 1	100Տն.տ 740քմ	22,903,000	4,580,600	27,483,600	84տն.տ 738.84	27,440,518	1.Ըստ պայմանագրի՝ ծառայությունը պետք է մատուցվեր գ. Ծավի՝ թվով 100 տնային տնտեսություններին, սակայն ըստ անհատական ակտերի մատուցվել է ընդամենը թվով 84 տնային տնտեսությունների, որից ավելի քան 30-ը Ներքին Շիշկերտ* գյուղի բնակիչներն են: 2. 100տն.տնտես. փոխարեն 84 տն. տնտես. 16-ով պակաս; 740քմ-ի փոխարեն կատարվել է 738.84քմ՝ 1.16քմ և 27,483,600 դրամի փոխարեն 27,440,518 դրամ՝ ընդհանուր գումարից 43,082 ՀՀ դրամ պակաս:
2	գ.Շիկահող D-191217/2-24-	61Տն.տ 450քմ	13,927,500	2,785,500	16,713,000	51տն.տ 448.85	16,670,177	1.Ըստ պայմանագրի՝ ծառայությունը պետք է մատուցվեր գ. Շիկահող թվով 61 տնային

	2							տնտեսություններին, սակայն ըստ անհատական ակտերի մատուցվել է ընդամենը 51 տնային տնտեսությունների, այսինքն՝ 10-ով պակաս: 2. 450քմ-ի փոխարեն կատարվել է 448.854քմ՝ 1.15քմ և ընդհանուր գումարից 42,823 ՀՀ դրամ պակաս:
3	գ.Ներքին Հանդ D-191217/2-24-3	45 Տն.տ 340քմ	10,523,000	2,104,600	12,627,600	40տն.տ 344.25	12,785,445	1.Ըստ պայմանագրի ծառայությունը պետք է մատուցվեր գ. Շիկահող թվով 45 տնային տնտեսություններին, սակայն ըստ անհատական ակտերի մատուցվել է ընդամենը 40 տնային տնտեսություններին, այսինքն 5-ով պակաս:
4	գ.Սրաշեն D-191217/2-24-4	41 տն.տ 305 քմ	9,439,750	1,887,950	11,327,700	35տն.տ 303.75	11,281,275	1.Ըստ պայմանագրի ծառայությունը պետք է մատուցվեր գ. Սրաշեն թվով 41 տնային տնտեսություններին, սակայն ըստ արձանագրությունների մատուցվել է ընդամենը 35 տնային տնտեսություններին, իսկ ըստ անհատական ակտերի՝ 41, և ինչպես նշեցի վերևում նման համապատասխանություն կա նաև գումարի մեջ:
5	Ծավ, Շիկահող, Ներքին Հանդ, և Սրաշեն գյուղերի D-030418/2-27 Լրացուցիչ պայմանագիր	247սխալ ձևակերպում 338.37 քմ	10,472,552	2,094,510	12,567,062	37տն.տ 331.63	12,316,739	1.Համաձայն բնակիչների կողմից ստորագրված անհատական ակտերի և ամփոփ ցուցակի փաստացի կատարվել է 331.63քմ ծավալի աշխատանք, որն էլ հավասար է $331.63 \times 37,140 = 12,316,739$ ՀՀ դրամ: Ամփոփ ցուցակների մեջ կան անհամապատասխանություններ, քանի որ գրված է ավել շատ մարդկանց քանակ, քան համարակալված է, երկու տնային տնտեսություններ միավորված են և գրված է ընդհանուր քմ., որի դիմաց լրացված է մեկ անհատական ակտ, բայց ստորագրված է երկուսի կողմից:

Չեն պահպանվել պայմանագրում նշված տնային տնտեսությունների քանակները

Տնային տնտեսությունների ընտրության գործընթացը չի հիմնավորվել

Չեն պահպանվել պայմանագրում նշված տնային տնտեսությունների քանակները: /աղյուսակ 8/:

- Տնային տնտեսությունների ընտրության վերաբերյալ չեն ներկայացվել հիմնավոր փաստաթղթեր /տվյալ տնային տնտեսությունների նախնական չափագրումները, նախնական տեսքը փաստող փաստաթղթեր կամ նկարներ և այլն/:

2.2.1 Արագ մեկնարկի միջոցառումներ (ԱՄՄ) 2017թ.

2017-2018թթ-ի ընթացքում կնքվել է 18 պայմանագիր 30 համայնքների հետ՝ 150,000 եվրո /93,348,000 ՀՀ դրամ/ արժողությամբ: Կանխավճարներ են հատկացվել 51,264,800 ՀՀ դրամի կամ պայմանագրերի ընդհանուր գումարի մոտ 54,9 տոկոսի չափով:

22.11.2018թ.-ի դրությամբ տվյալ պայմանագրերից 12-ը կանխավճարների վերաբերյալ ծախսը հաստատող որևէ փաստաթուղթ չի ներկայացվել: Հարկ է նշել նաև, որ 10 պայմանագրով և դրանց կից համաձայնագրերով նախատեսված միջոցառումների կատարման ժամկետներն արդեն ավարտվել են: Կատարված նյութածախսերի և աշխատանքների փաստը հաստատող փաստաթղթեր չներկայացրած պայմանագրերը կազմում են ընդհանուր պայմանագրերի 66.7 տոկոսը և կանխավճարների՝ 48.6 տոկոսը կամ 24,892,800 ՀՀ դրամ:

Աղյուսակ 9

Նյութածախսերը հաստատող փաստաթղթեր չներկայացրած պայմանագրերի ցանկ

N:	Բնակավայր	Պայմանագրի համար	Միջոցառման անվանում	Պայմանագրի ընդհանուր գումարը		Պայմանագրի սկիզբ ավարտ	Կանխավճար Դրամա շնորհից	Համաձայնագրով երկարաձգված ժամկետ
				Դրամաշնորհ մինչև ՀՀ դրամ	Համաֆինանսավորում մինչև ՀՀ դրամ			
1	ք. Քաջարան	130717/2-5	2 բենզինային ձնամաքրիչի, 1 եռակցման բենզինային գեներատորի, 1 հարվածող մուրճի, 1 բետոն կտրող գործիքի ձեռք բերում ; 5 մանկական մահճակալի ձեռք բերում	2,593,000	518,600	13.07.2017 30.09.2017	2,074,400	31.10.2018
2	ք. Կապան	130717/2-6	փողոցային լուսավորության համակարգի վերանորոգում	2,593,000	518,600	13.07.2017 01.11.2017	2,074,400	
3	գ. Նոր Աստղաբերդ	250917/2-10	Խմելու ջրի ներքին ցանցի վերանորոգում	2,593,000	518,600	25.09.2017 27.11.2017	2,074,400	28.12.2018
4	գ. Լեռնաձոր	260917/2-11	Արևային Ջրատաքացուցչի ձեռքբերում և տեղադրում	2,593,000	518,600	26.09.2017 25.12.2017	2,074,400	28.12.2018
5	գ. Սրաշեն	260917/2-14	Խմելու ջրի ներքին ցանցի վերանորոգում; Գերեզմանատան ցանկապատի վերանորոգում	2,593,000	518,600	26.09.2017 01.07.2018	2,074,400	
6	գ. Ներքին Հանդ	280917/2-15	Գյուղամիջյան ճանապարհների մասնակի վերանորոգում; Գերեզմանատան ճանապարհների և ցանկապատի մասնակի վերանորոգում; Ոռոգման համակարգի վերանորոգում; Խմելու ջրի ներքին ցանցի վերանորոգում	2,593,000	518,600	28.09.2017 30.06.2018	2,074,400	
7	գ. Ձորաստան	280917/2-16	Կոմունալ ենթակառուցվածքների կառուցում, աղբահանություն	2,593,000	518,600	28.09.2017 05.11.2017	2,074,400	
8	գ. Ծավ	290917/2-19	Դպրոցի ճաշարանի և մարզադահլիճի վերանորոգում	2,593,000	518,600	29.09.2017 30.06.2018	2,074,400	
9	գ. Վերիշեն	021017/2-20	Փողոցային լուսավորության ցանցի անցկացում	2,593,000	518,600	02.10.2017	2,074,400	

						01.03.2018		
10	գ. Ճակատեն	271017/2-22	Գերեզմանատուն տանող ճանապարհի վերանորոգում	2,593,000	518,600	27.10.2017 31.07.2018	2,074,400	
11	գ. Գեղի	271017/2-23	Լուսավորության անցկացում	2,593,000	518,600	27.10.2017 31.07.2018	2,074,400	31.10.2018
12	գ. Տաթև	250118/2-26	Գյուղի մանկապարտեզի վերանորոգում	2,593,000	518,600	25.01.2018 31.07.2018	2,074,400	
Ընդամենը				31,116,000	6,223,200		24,892,800	

Մնացած վեց պայմանագրերի /18 համայնքների/ մասով առկա պատկերը

Մեղրիի Համայնք

Պայմանագիր N: D-110517/2-1 կնքված 11 մայիսի 2017թ.: Պայմանագրի ընդհանուր գումարը կազմում է մինչև 40,450,800 ՀՀ դրամ, որից նախատեսված ծրագրի իրականացման համար մինչև 33,709,000 ՀՀ դրամ հատկացվում է դրամաշնորհի հաշվեհամարից, իսկ հաշվետու փաստաթղթերում հաշվարկված ԱԱՀ-ն մինչև 6,741,800 համաֆինանսավորման հաշվեհամարից:

Ըստ պայմանագրի հավելված 1-ի՝ 13 գյուղերում իրականացվող միջոցառումներն են՝ փողոցային լուսավորության անցկացում թվով 12-ում, մանկապարտեզների վերանորոգում՝ 4-ում, մանկապարտեզների հարակից տարածքների բարեկարգում՝ 1-ում, մշակույթի տան հարակից տարածքների բարեկարգում՝ 2-ում, և նստարանների տեղադրում՝ 1-ում: Միջոցառումների իրականացման ժամկետ սահմանվել է 25.09.-25.12.2017թ.:

Պայմանագրին կից փաստաթղթերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ.

Մեղրիի համայնքապետարանը ի դեմս համայնքի ղեկավար Մ. Զ.-ի նվիրաբերության պայմանագրի իրականացման շրջանակներում կնքել է 3 պայմանագիր: Երեք պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը կազմել է 21,002,850 ՀՀ դրամ, որից 2,380,767 ՀՀ դրամն ԱԱՀ-ն է:

Դրամաշնորհի հաշվեհամարից փոխանցվել է 32,000,000 ՀՀ դրամ, որից 24,000,000 ՀՀ դրամը 900305081466 հաշվեհամարին / համաձայն 16.05.2017թ-ի համայնքի գրությունում /, իսկ 8,000,000 ՀՀ դրամը 900305081425 հաշվեհամարին իսկ ԱԱՀ-ի գումարը՝ 2,380,767 ՀՀ դրամը՝ համաֆինանսավորման հաշվեհամարից:

1. Հարկային հաշիվները դուրս են գրվեն ապրանքի մատակարարումից և հանձման-ընդունման ակտը կազմելուց առաջ:

**Փոխանցված գումարից
10,997,150 ՀՀ դրամի ծախսը
հաստատող փաստաթղթերը չեն
ներկայացվել**

Փոխանցված գումարից 10,997,150 ՀՀ դրամի ծախսը հաստատող փաստաթղթերը չեն ներկայացվել, արդյունքում չի կատարվել պայմանագրի 2.3 գ կետի պահանջը, որն է՝ Հավելված 1-ով նախատեսված ծրագիրն ամբողջական իրականացնելուց հետո

գումարների ծախսումը հիմնավորող հաշվետու փաստաթղթերի պատճենները /Պայմանագիր, հանձման-ընդունման արձանագրության կամ կատարողական ակտ, հարկային հաշիվ, ծախսման վերաբերյալ փաստաթղթեր և այլն/ ներկայացնելուց հետո՝ 10 բանկային օրվա ընթացքում կատարվում է երկրորդ փոխանցումը:

Հինգ համայնքների հետ կնքվել են նմանատիպ պայմանագրեր՝ ընդհանուր գումարը մինչև 3,111,600 ՀՀ դրամ, որից նախատեսված ծրագրի իրականացման համար մինչև 2,593,000 ՀՀ դրամ հատկացվում է դրամաշնորհի հաշվեհամարից, իսկ հաշվետու

փաստաթղթերում հաշվարկված ԱԱՀ-ն՝ մինչև 518,600 ՀՀ դրամ համաֆինանսավորման հաշվեհամարից.

1.Շիկահողի Համայնք. Պայմանագիր N: D-110517/2-12 կնքված 26 սեպտեմբերի 2017թ.: Ըստ պայմանագրի հավելված 1-ի՝ տեխնիկական բնութագիր-ժամանակացույցի, կատարվելիք միջոցառումն է՝ ճանապարհային բարեկարգում (կցված է անհրաժեշտ նյութերի նախահաշիվը), որի իրականացման վերջնաժամկետ է նշված 15.07.2018թ.:

Պայմանագրին կից փաստաթղթերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ.

27.06.2018թ.-ին համայնքի ղեկավարի կողմից ԲՆ կատարված աշխատանքների վերաբերյալ գրություն է ուղարկվել, ըստ որի նյութաձախսը կազմել է 2,589,200 ՀՀ դրամ, գրությանը կցվել է համայնքի ավագանու 01.11.2017թ.-ի N9 որոշումը, որը հավաստում է կատարված աշխատանքները և նյութաձախսը: Ի պատասխան գրության ԲՆ-ն ընդունել է հաշվետվությունը և տվել համաձայնությունը վերջին փուլի գումարը՝ 514,800 ՀՀ դրամը տրամադրելու: Փոխանցումը կատարվել է դրամաշնորհի Եվրոյի հաշվեհամարից 915.79 Եվրո:

2.Շենաթաղի Համայնք. Պայմանագիր N: D-110517/2-13 կնքված 26 սեպտեմբերի 2017թ.: Ըստ պայմանագրի հավելված 1-ի՝ տեխնիկական բնութագիր-ժամանակացույցի, կատարվելիք միջոցառումն է՝ համայնքի ակումբի բարեկարգում և աթոռների ձեռք բերում (կցված է անհրաժեշտ նյութերի նախահաշիվը), որի իրականացման վերջնաժամկետ է նշված 15.11.2017թ.:

Պայմանագրին կից փաստաթղթերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ.

13.11.2017թ.-ին կնքվել է համաձայնագիր, ըստ որի կատարվելիք միջոցառումների ժամկետը երկարաձգվել է մինչև 30.06.2018թ.: Համաձայնագիրը կնքված է Սիսիանի համայնքապետարանի կողմից /խոշորացման հետևանքով/:

Շենաթաղի համայնքապետարանը ի դեմս համայնքի ղեկավար Ե.Մ.-ի նվիրաբերության պայմանագրի իրականացման շրջանակներում կնքել է 2 պայմանագիր: Համայնքի կողմից ՊՏԱԾ-Հ-ին ներկայացվել է հաշվետվություն կատարված աշխատանքների վերաբերյալ նախահաշվի տեսքով:

Համայնքի կողմից ուղարկված հաշվետվությունը ստորագրված և կնքված չէ

1. Տրամադրած համայնքի կողմից ուղարկված հաշվետվությունը ստորագրված և կնքված չէ, չի ներկայացվել այն ուղեկցող գրություն, որպեսզի պարզ լինի ներկայացման ամսաթիվը:

2. Չի ներկայացվել ՊՏԱԾ-Հ-ի կողմից հաշվետվության ընդունման վերաբերյալ գրությունը և համաձայնությունը վերջին փուլի գումարը՝ 458,882 ՀՀ դրամը փոխանցելու: Փոխանցումը կատարվել է դրամաշնորհի Եվրոյի հաշվեհամարից 805,52 Եվրո, բանկի քաղվածքի մեջ նշված է Սիսիանի համայնքապետարան, միաժամանակ նշված է Շենաթաղի պայմանագիրը:

3.Բնունիսի Համայնք. Պայմանագիր N: D-110517/2-17 կնքված 28 սեպտեմբեր 2017թ.: Ըստ պայմանագրի հավելված 1-ի՝ տեխնիկական բնութագիր-ժամանակացույցի, կատարվելիք միջոցառումն է՝ գիշերային լուսավորություն և մշակույթի տան շրջակայքի բարեկարգում (կցված է անհրաժեշտ նյութերի նախահաշիվը), որի իրականացման վերջնաժամկետ է նշված 15.05.2018թ.:

Պայմանագրին կից փաստաթղթերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ. 06.06.2018թ.-ին կնքվել է համաձայնագիր, ըստ որի կատարվելիք միջոցառումների ժամկետը երկարաձգվել է մինչև 15.10.2018թ.: Համաձայնագիրը կնքված է Սիսիանի համայնքապետարանի կողմից / խոշորացման հետևանքով/:

Սիսիանի համայնքապետարանը ի դեմս համայնքի ղեկավար Ա.Ս.-ի նվիրաբերության պայմանագրի իրականացման շրջանակներում կնքել է 5 պայմանագիր ընդհանուր 2,848,049 ՀՀ դրամ գումարով: Առկա են հարկային հաշիվներն, որից ԱԱՀ-ն կազմել է 463,174 ՀՀ դրամ:

05.10.2018թ.-ին Սիսիանի համայնքի կողմից ներկայացվել է հաշվետվություն, կից կցված պայմանագրերով և հարկային հաշիվներ, որն էլ ԲՆ-ն ընդունել և թույլատրել է կատարել երկրորդ փուլի փոխանցումները՝ դրամաշնորհի հաշվից 310,475 ՀՀ դրամ և համաֆինանսավորումից՝ 463,174 ՀՀ դրամ:

Համաձայնագիրը կնքվել է պայմանագրի վերջնաժամկետի լրանալուց 22 օր հետո

1. Համաձայնագիրը կնքվել է պայմանագրի վերջնաժամկետի լրանալուց 22 օր հետո:

4.Դաստակերտ Համայնք. Պայմանագիր N: D-110517/2-18 կնքված 28 սեպտեմբեր 2017թ.: Ըստ պայմանագրի հավելված 1-ի՝ տեխնիկական բնութագիր-ժամանակացույցի, կատարվելիք միջոցառումն է՝ համայնքի կամուրջի վերակառուցում, կանգառի վերականգնում, համայնքին անհրաժեշտ պարագաների ձեռք բերում (կցված է անհրաժեշտ նյութերի նախահաշիվը), որի իրականացման վերջնաժամկետ է նշված 02.07.2018թ.:

Պայմանագրին կից փաստաթղթերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ.

02.07.2018թ.-ին կնքվել է համաձայնագիր, ըստ որի կատարվելիք միջոցառումների ժամկետը երկարաձգվել է մինչև 28.09.2018թ.: Համաձայնագիրը կնքված է Սիսիանի համայնքապետարանի կողմից /խոշորացման հետևանքով/:

Դաստակերտի քաղաքապետարանը ի դեմս համայնքի քաղաքապետ՝ Ն.Ֆ.-ի նվիրաբերության պայմանագրի իրականացման շրջանակներում կնքել է պայմանագիր:

Մատակարարման պայմանագրեր 23.10.2017թ. և 23.10.2017թ. «Արտ Բրենդ» ՍՊԸ-ի հետ համապատասխանաբար 367.000ՀՀ դրամ և 1,138,910 ՀՀ դրամ: Պայմանագրի առարկան՝ շինանյութ: Դուրս է գրվել 4 հարկային հաշիվ, ընդհանուր գումարը՝ 1,505,910 ՀՀ դրամ: ԱԱՀ-ով չի հարկվում:

Սիսիանի համայնքապետարանը ի դեմս համայնքի քաղաքապետ՝ Ս.Ս.-ը, նվիրաբերության պայմանագրի իրականացման շրջանակներում կնքել է պայմանագրեր:

Պայմանագրերի առարկաներն են՝ նստարաններ, շինանյութ և տնտեսական ապրանքներ: Դուրս է գրվել 3 հարկային հաշիվ, ընդհանուր գումարը՝ 1,158,350 ՀՀ դրամ, որից ԱԱՀ-ն կազմում է 96,666ՀՀ դրամ:

Փաստաթղթերը ստորագրված և կնքված չեն

1. Չի ներկայացվել Համայնքի կողմից ուղարկված հաշվետվությունը: Առկա են նյութաձախսը հաստատող փաստաթղթերը, որոնց ընդհանուր գումարը կազմում է 2,664,260 ՀՀ դրամ, սակայն ստորագրված և կնքված չէ: Չկա այն ուղեկցող գրությունն, որպեսզի պարզ լինի ներկայացման

ամսաթիվը:

2. Չի ներկայացվել ՊՏԱԾ-Հ-ի կողմից նյութաձախսի ընդունման վերաբերյալ գրությունը և համաձայնությունը վերջին փուլի գումարը՝ 589,860 ՀՀ դրամը փոխանցելու: Փոխանցումը կատարվել է դրամաշնորհի Եվրոյի հաշվեհամարից 870,77 եվրո և համաֆինանսավորման հաշվից՝ 96,667ՀՀ դրամ:

5.Նժդեհի Համայնք. Պայմանագիր N: D-110517/2-18 կնքված 28 սեպտեմբեր 2017թ.: Ըստ պայմանագրի հավելված 1-ի՝ տեխնիկական բնութագիր-ժամանակացույցի, կատարվելիք միջոցառումն է՝ համայնքի կամուրջի վերակառուցում, կանգառի վերականգնում, համայնքին անհրաժեշտ պարագաների ձեռք բերում /կից կցված է անհրաժեշտ նյութերի նախահաշիվը /, որի իրականացման վերջնաժամկետ է նշված 01.05.2018թ.:

Պայմանագրին կից փաստաթղթերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ.

27.04.2018թ.-ին կնքվել է համաձայնագիր, ըստ որի կատարվելիք միջոցառումների ժամկետը երկարաձգվել է մինչև 30.11.2018թ.: Համաձայնագիրը կնքված է Սիսիանի համայնքապետարանի կողմից /խոշորացման հետևանքով/:

Սիսիանի համայնքի ավագանու 10 հոկտեմբերի 2018թ.-ի N 81-Ա որոշմամբ, որը հավաստում է կատարված աշխատանքները և նյութաձախսը: Առկա են 2,593,000 ՀՀ դրամի նյութաձախսը (ԱԱՀ-ով չեն հարկվել) հաստատող փաստաթղթերը՝ հաշիվ ապրանքագրեր, բանկային փոխացումներ, ընդունման հանձման ակտեր:

Չի ներկայացվել Համայնքի կողմից ուղարկված հաշվետվությունը

1. Չի ներկայացվել Համայնքի կողմից ուղարկված հաշվետվությունը, սակայն առկա են նյութաձախսը հաստատող փաստաթղթերը, որոնց ընդհանուր գումարը կազմում է 2,593,000 ՀՀ դրամ: Չի ներկայացվել այն ուղեկցող գրությունն, որպեսզի պարզ լինի ներկայացման ամսաթիվը:

2. Չի ներկայացվել ՊՏԱԾ-Հ-ի կողմից նյութաձախսի ընդունման վերաբերյալ գրությունը և համաձայնությունը վերջին փուլի գումարը՝ 518,600 ՀՀ դրամը փոխանցելու: Փոխանցումը կատարվել է դրամաշնորհի Եվրոյի հաշվեհամարից 934.43 եվրո:

1a.1.2 Թիրախային ՊՏ-ների ելակետային ուսումնասիրություններ 2018թ.

**Չի կատարվել հանձնում-
ընդունում, չի փոխանցվել
պայմանագրի գումարի
վերջին 10 տոկոսը, ինչը չի
համապատասխանում
պայմանագրով սահմանված
պահանջներին**

Կատարողը վերջնական հաշվետվությունը /նախագիծը/ պայմանագրով սահմանված ժամկետներին համապատասխան ներկայացրել է «Պահպանվող տարածքների աջակցման ծրագիր-Հայաստան» ծրագրի թիմին 27.08.2018թ-ին, վերջինս 03.09.2018թ. ներկայացրել է ՀՀ ԲՆ քննարկման: ՀՀ ԲՆ-ան

կողմից 24.09.2018թ. կայացած աշխատանքային խմբի նիստի արձանագրության համաձայն վերջնական հաշվետվության նախագծի վերաբերյալ ներկայացվել են դիտողություններ և առաջարկություններ, որոնց հիման վրա վերջնական հաշվետվության նախագիծը լրամշակվել և վերաներկայացվել է, սակայն 01.11.2018թ. դրությամբ վերջնական կարծիք չի ներկայացվել, չի կատարվել հանձնում-ընդունում, ինչպես նաև չի փոխանցվել պայմանագրի գումարի վերջին 10 տոկոսը, ինչը չի համապատասխանում պայմանագրով սահմանված պահանջներին:

1b.2.1 ՊՏ ենթակառուցվածքների՝ ԶԿՎ վարչական շենքի գնում - 2018թ.

Ընտրության համար առաջարկված 6 շինություններից նախնական ընտրության գործընթացը (օրինակ՝ սեփականատերերի հետ բանակցություններ, համեմատականներ կամ գնահատականներ և այլն) իրականացվել է առանց փաստաթղթավորման և նախնական ընտրանքի որևէ ընթացակարգ չի գործել:

1b.2.2 ՊՏ սարքավորումների գնում - ՊՏ-ների համար խիստ անհրաժեշտ սարքավորումների ցանկի վերջնական որոշում

Կապանի Անտառտնտեսության մասնաճյուղի կողմից ներկայացված տվյալի համաձայն 24.08.2018թ. դրությամբ հատկացվել էր 231 խմ վառելափայտ /նախատեսված 2300 խմ վառելափայտի մոտ 10 տոկոսը/, ՊՏԱԾ-Հ կողմից մինչև հաշվեքննությունը ընդգրկող ժամանակաշրջանի ավարտը՝ 01.10.2018թ, բաշխման վերաբերյալ այլ տեղեկատվություն չի ներկայացվել: Վառելափայտի ապահովում միջոցառման իրականացման վերջնաժամկետն է 30.12.2018թ.-ը:

Հայանտառ ՊՈԱԿ-ի նվիրաբերության պայմանագրով նախատեսված անտառ-տնտեսական սարքավորումների ցանկում ներառված տրակտորի և փայտածուխի արտադրամասի փոխարեն, 23.03.2018թ. գրության համաձայն, 25,700 հազ.

Տրակտորի և փայտածուխի արտադրամասի փոխարեն Toyota LC Prado 4.0L business + /6G/ ամենագնաց է ձեռք բերվել

դրամ արժողությամբ, վերջին սերնդի /2018թ/ և բարձր դասի Toyota LC Prado 4.0L business + /6G/ ամենագնաց է ձեռք բերվել: Պայմանագրի փոփոխության և վերջինիս գնման հիմնավորումը հիմնավոր չէ:

Սարքավորումների ձեռքբերում միջոցառման շրջանակներում 28.06.2018թ-ին Հայանտառ ՊՈԱԿ-ի կողմից 11,600 հազ. դրամի պայմանագիր է կնքվել Գ.Գ.Գ. Ա/Զ-ի հետ, ըստ որի վառելափայտ ճղելու սարքավորման և չորանոցի մատակարարման վերջնաժամկետ է ընդունվել 30.08.2018թ-ը: Մինչև 01.10.2018թ-ը պայմանագրով սահմանված հանձնում-ընդունում և վճարում դեռևս չի իրականացվել:

Մինչև 01.10.2018թ-ը պայմանագրով սահմանված հանձնում-ընդունում և վճարում դեռևս չի իրականացվել

Այս խնդրի վերաբերյալ Պահպանվող տարածքների աջակցման ծրագրի գրասեն-յակը Հաշվեքննիչ պալատին տեղեկացրել է, որ Հայանտառ ՊՈԱԿ-ի ներկայացված տեղեկատվության համաձայն պայմանագիրը հավանաբար լուծվելու է, և

հայտարարվելու է նոր մրցույթ: Սարքավորումը չի ընդունվել և համապատասխան ակտ և վճարում չի լինելու, քանի որ վերջինս չի համապատասխանել իրենց պահանջներին: Այս գործարքի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվության /երբ և ինչ պատճառաբանությամբ է մերժվել, պայմանագրից բխող պատասխանատվության դրույթներ գործել են թե ոչ և այլն/ ՊՏԱԾ-Հ գրասենյակը չի տիրապետում:

Սարքավորումների ձեռքբերում միջոցառման շրջանակներում Տոյոտա Լանդ Կրաուզեր ամենագնացի ձեռքբերման նպատակով 27.09.2018թ-ին Հայանտառ ՊՈԱԿ-ի կողմից կողմից պայմանագիր է կնքվել Տոյոտա-Երևան ՍՊԸ-ի հետ: Նվիրատվության վճարն իրականացվել է 30.10.2018-ին, սակայն մատակարարվել է 13.11.2018թ-ին, ինչը չի համապատասխանում Հայանտառ ՊՈԱԿ-ի հետ կնքված նվիրաբերության պայմանագրի (Դ-230118/2-25) 2.3 բ կետի պահանջին: Վերջինիս համաձայն սարքավորումների ձեռքբերման միջոցառումն իրականացնելու ընթացքում համապատասխան գնման գործընթացն ավարտելու արդյունքում գնումները հիմնավորող հաշվետու փաստաթղթերի պատճենները /մատակարարման, գնման պայմանագրեր, հարկային հաշիվներ, հանձնման-ընդունման ակտեր/ Նվիրաբերողին ներկայացնելուց 10 բանկային օրվա ընթացքում նվիրաբերողն ուսումնասիրում, և փաստաթղթերի ամբողջական ներկայացնելու դեպքում, նվիրաբերություն ստացողին է փոխանցում ներկայացված փաստաթղթերում նշված գումարներն ամբողջությամբ:

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալությունը նախարարության աշխատակազմի առանձնացված ստորաբաժանում է, որը մատուցում է ծառայություններ ջրային ռեսուրսների (մակերևութային և ստորերկրյա) կառավարման բնագավառում: Գործակալության կողմից իրականացվող հիմնական գործառնություններից են ջրավազանային կառավարման պլանների մշակումը և դրանց իրականացման ապահովումը, ջրօգտագործման թույլտվությունների տրամադրումը, երկարաձգումը և վերաձևակերպումը, ջրային ռեսուրսների մոնիթորինգի իրականացումը, ջրային ռեսուրսների կադաստրի վարումը և այլն:

Գործակալության պահպանման բոլոր ծախսերը հաշվառված և ներառված են նախարարության ծախսերի մեջ: Հաշվեքննության է ենթարկվել գործակալության գործունեության համապատասխանությունը ՀՀ օրենսդրությանը՝ մասնավորապես ՀՀ ջրային օրենսգրքին, ՀՀ Կառավարության N-68՝ (ընդունված 02.02.2017թ.), N-218՝ (ընդունված 07.03.2003թ.) և N-1111՝ (ընդունված 18.09.2014թ) որոշումներին:

**Թույլտվության ստացման
93 հայտերից 68-ի դեպքում
պահպանված չեն Ջրային
օրենսգրքի 30-րդ հոդվածի
3-րդ պարբերությամբ
սահմանված ժամկետները**

ՀՀ ջրային օրենսգրքի 30-րդ հոդվածի 3-րդ պարբերության համաձայն, ջրօգտագործման թույլտվության (այսուհետ՝ ՋԹ) տրամադրման ժամկետը չի կարող 50 աշխատանքային օրվանից ավել լինել: Օրենսգրքի 30.1 հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն թերի փաստաթղթերը

պետք է համալրվեն 15 աշխատանքային օրվա ընթացքում: 01.10.2018թ. դրությամբ գործակալությունում առկա են 260 թույլտվության ստացման, թույլտվության երկարաձգման և թույլտվության վերաձևակերպման անավարտ հայտեր: Դրանցից 100-ը վերաբերում են Արարատյան հարթավայրին, իսկ մնացած 160-ը ՀՀ մնացած մարզերին: Հայտերից 118-ը վերաբերում են ՋԹ-ների

երկարաձգմանը, իսկ 49-ը վերաձևակերպմանը: Հայտերից 2-ը անավարտ են դեռևս 2014թ.ից, 3-ը 2015-ից 38-ը 2016-ից 41-ը 2017-ից: 176 հայտ ընդունվել են կամ դրանցում վերջում լրացումները եղել են 2018թ.-ից: Ընդհանուր առմամբ թույլտվության ստացման 93 հայտերից 68-ի դեպքում պահպանված չեն Ջրային օրենսգրքի 30-րդ

**Դիտարկված 28
ձկնաբուծարաններից
տարեկան շուրջ
185,000,000 մ3
ստորերկրյա ջուր Հրազդան
գետով թափվում է դեպի
Արաքս գետ և դուրս հոսում
ՀՀ տարածքից**

հողվածի 3-րդ պարբերությամբ սահմանված ժամկետները:

2. Ջրային օրենսգրքի 25.1 հոդվածով, դեռևս 21.12.2015թ. կատարված փոփոխությամբ սահմանվել են ձկնաբուծական և խեցգետնաբուծական ջրօգտագործումից կատարվող ջրահեռացման արդյունքում առաջացած ջրային ռեսուրսները այլ նպատակներով կրկնակի (երկրորդային) օգտագործումը խթանող նորմեր, սակայն դրանք այդպես էլ կիրառություն չեն ստացել: Բացի այդ, համաձայն Ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ներկայացված տեղեկանքի ոչ մի տնտեսվարող ջրային ռեսուրսների երկրորդային օգտագործման թույլտվության համար չի դիմել և չկա նման թույլտվություն ունեցող: Արդյունքում՝ միայն հաշվեքննիչ պալատի աշխատանքային խմբի կողմից դիտարկման ենթարկված 28 ձկնաբուծարաններից տարեկան շուրջ 185,000,000 մ³ ստորերկրյա ջուր

Հրազդան գետով թափվում է դեպի Արաքս գետ և դուրս հոսում ՀՀ տարածքից:

**Բացակայում է ջրային
ռեսուրսների վերաբերյալ
տեղեկատվական
միասնական հենքը**

Ջրային ռեսուրսների պետական կադաստրի վարման կարգը հաստատելու մասին 2017թ. փետրվարի 2-ին ընդունված N-68 որոշման

պահանջները գրեթե չեն կատարվում, ինչի հետևանքով բացակայում է ջրային ռեսուրսների վերաբերյալ տեղեկատվական միասնական հենքը: Արդյունքում երկարաժամկետ կտրվածքով լրջագույն խնդիրներ են առաջանում ջրի ազգային քաղաքականության շրջանակներում միասնական ռազմավարության և արդյունավետ կառավարում իրականացնելու, իսկ օպերատիվ առումով՝ տրամադրվող ջրօգտագործման թույլտվությունների և մասնավորապես դրանցով սահմանվող ջրառի չափաքանակների տեսանկյունից:

**ՀՀ-ում գործող ձկնաբուծական տնտեսությունների կողմից օգտագործվող
ջրերի ջրաչափական աշխատանքների և ջրառփիացման ծրագրով
համայնքներին տրամադրված ջրօգտագործման թույլտվությունների
վերաբերյալ**

ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության կողմից տրամադրված տվյալների համաձայն՝ 2017թ. դրությամբ ՀՀ 10 մարզերում գործել են **178** ձկնաբուծական տնտեսություններ, որոնցից 160-ը՝ ՀՀ Արարատի, Արմավիրի, Գեղարքունիքի և Կոտայքի մարզերում: ՀՀ բնապահպանության նախարարության ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության տվյալների համաձայն ՀՀ բոլոր ձկնաբուծական տնտեսությունների ջրօգտագործման թույլտվություններով տարեկան գումարային ջրաեկբը սահմանված է **602.749.344 մ³**, որից միայն **573.272.296 մ³-ը** վերոնշյալ 4 մարզերում տեղակայված ձկնաբուծական տնտեսությունների համար, ընդ որում **507.090.141 մ³-ի** համար ջրային ռեսուրս են հանդիսանում խորքային հորերը: Ելնելով ՀՀ Կառավարության 2014թ. Սեպտեմբերի 18-ի **Արարատյան, Հրազդանի և Ախուրյանի ավազանային կառավարման տարածքներում սակավաջրության եվ երաշտի մասին** 1111-Ն որոշումից առավել ռիսկային են համարվել վերոնշյալ ավազանային կառավարման տարածքներում գործող ձկնաբուծական տնտեսությունները:

Պատահական ընտրանքով մեծամասամբ վերոնշյալ տարածքներում տեղակայված 28 ձկնաբուծարաններում, որոնցից 25-ի համար ջրային ռեսուրս են հանդիսանում խորքային հորերը, դիտարկման և վերակատարման ընթացակարգերի շրջանակներում կատարվել է վերահաշվարկ, ինչի արդյունքում կազմվել են 28 ջրաչափական և 4 կապարակնքման ակտեր: Պարզվել է, որ 28 ձկնաբուծարաններից 2-ի կողմից շահագործվող հորերը չեն գործում, 4-ը՝ չունեն ջրօգտագործման թույլտվություն, 20-ի կողմից օգտագործվող ջրի ծավալը սահմանվածից ավել է, 4-ի կողմից օգտագործվող ջրի ծավալը ջրօգտագործման

**Դիտարկված
ձկնաբուծարանների կողմից
օգտագործվող ջրի տարեկան
ծավալը սահմանվածից ավել է
79.663,090 մ³-ով, իսկ ապօրինի
օգտագործվող ջրի տարեկան
ծավալը 8.789,083 մ³ է**

թույլտվության սահմաններում է, իսկ 4-ի մոտ հորերի փականների կապարակնիքները բացակայել են: Զրօգտագործման թույլտվությունից ավել ջուր օգտագործող ձկնաբուծարանների ջրօգտագործման թույլտվություններով սահմանված տարեկան ջրի ծավալը

կազմում է **104.999.112 մ³**, փաստացի օգտագործվող ջրի տարեկան ծավալը թույլտվություններով սահմանվածից ավել է **79.663,090 մ³-ով**, իսկ ապօրինի օգտագործվող ջրի տարեկան ծավալը **8.789,083 մ³ է**:

Համաձայն ՀՀ հարկային օրենսգրքի 204 հոդվածի 1-ին կետի ձկնատնտեսական նպատակներով օգտագործվող մակերևութային և ստորերկրյա քաղցրահամ ջրերի 1մ³ –ի համար սահմանված բնօգտագործման վճարը կազմում է մեկ դրամ: Նույն հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն ջրօգտագործման չափաքանակները գերազանցող փաստացի օգտագործված ջրի ծավալների համար կիրառվում է սահմանված դրույքաչափերի եռապատիկ մեծությունը, իսկ նույն հոդվածի 4-րդ կետի համաձայն՝ ջրօգտագործման թույտվություն չունենալու պարագայում Արարատի և Արմավիրի մարզերում կիրառվում է սահմանված դրույքաչափի տասնապատիկը, ՀՀ մյուս մարզերում՝

**Ջրօգտագործման
թույտվություն չունեցող կամ
սահմանված
չափաքանակից ավել ջուր
օգտագործող դիտարկված
ձկնաբուծարանները ՀՀ
բյուջե չեն վճարել շուրջ
325,350,605 դրամ
բնօգտագործման վճար**

հնգապատիկը:

Սահմանված դրույքաչափերի հիման վրա կատարված նախնական հաշվարկներով ջրօգտագործման թույտվություն չունեցող կամ սահմանված չափաքանակից ավել ջուր օգտագործող ձկնաբուծարանները ՀՀ բյուջե չեն վճարել շուրջ **325,350,605** դրամ բնօգտագործման վճար:

ՀՀ

գյուղատնտեսության

նախարարության և Բնապահպանության

նախարարության ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալությունից ստացված տվյալների համադրմամբ պարզվել է, որ համայնքների արոտավայրերի ջրարբիացման ծրագրով ՀՀ-ի 187 համայնքներում շահագործվում են 498 խմոց, 296 ջրային ռեսուրս և հիդրոտեխնիկական կառույց, որից 12-ը ջրամբարներից, 214-ը աղբյուրներից, 69-ը ջրագծերից և 1-ը խորքային հորից:

Վերոնշյալ 187 համայնքներից ջրօգտագործման թույտվություն ունեն միայն 73-ը (տարեկան շուրջ 3.7 մլն մ³)՝ 141 ջրային ռեսուրս և հիդրոտեխնիկական կառույցով, որից 127-ը աղբյուրներից, 14-ը ջրագծերից, իսկ 6 համայնքների ջրօգտագործման թույլտվությունները գտնվում են ստացման գործընթացում: